

## *Základní škola Karla Klíče Hostinné*

# *VZDĚLÁNÍ - KLÍČ K ŽIVOTU*

*Školní vzdělávací program  
pro ŠKOLNÍ DRUŽINU*

**Motto: VŠICHNI ZA JEDNOHO, JEDEN ZA VŠECHNY**

Č. j.	D 2/2016
Číslo dokumentu	D 2/2016
Nahrazuje	D 1/2015
Platnost od	1. 9. 2016
Platnost do	
Spisový znak	1.1.1
Skartační znak	A 10
Skartační lhůta	

V Hostinném

Razítko a podpis ředitele

# 1. Identifikační údaje školského zařízení

**Název programu: **Vzdělání - klíč k životu****

**Motto: VŠICHNI ZA JEDNOHO, JEDEN ZA VŠECHNY**

## **Údaje o škole:**

Název školy: Základní škola Karla Klíče Hostinné  
Adresa školy: Horská 130  
543 71 Hostinné  
Ředitel: Mgr. Jaroslav Sogel  
Telefon: 499 524 110  
E-mail: [zskkho@seznam.cz](mailto:zskkho@seznam.cz)  
IČO: 43462448  
REDIZO: 600101908  
[www.zskkho.cz](http://www.zskkho.cz)

**Zřizovatel:** Město Hostinné  
Adresa: Městský úřad Hostinné  
Náměstí 69  
543 71 Hostinné  
Telefon: 499 441 333

## **Identifikace ŠD:**

**Adresa: Hostinné, Školní 321**  
**Telefon: 499 524 137**  
**Mobil: 734 570 192**

**Platnost ŠVP pro ZV: od 25. 6. 2007**

**Platnost ŠVP pro ŠD: od 1. 9. 2016, nahrazuje dokument z 1. 9.2013**

.....  
Mgr. Jaroslav Sogel  
ředitel školy

.....  
razítko školy

.....  
podpis předsedy školské rady

## Obsah:

<u>1. Identifikační údaje školského zařízení</u> .....	2
<u>2. Charakteristika zařízení</u> .....	4
<u>3. Výchovné cíle ve školní družině</u> .....	6
<u>3.1. Rozvoj kompetencí ve školní družině</u> .....	8
<u>4. Délka a časový plán vzdělávacího programu</u> .....	10
<u>5. Formy vzdělávání</u> .....	11
<u>5.1. Metody zájmového vzdělávání ve školní družině</u> .....	11
<u>6. Obsah vzdělávání</u> .....	12
<u>7. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami</u> .....	13
<u>8. Podmínky pro přijetí žáků do školní družiny</u> .....	13
<u>9. Personální podmínky</u> .....	13
<u>10. Ekonomické a materiální podmínky</u> .....	14
<u>11. Hygiena a BOZP ve školní družině</u> .....	15
<u>12. Vnitřní řád školní družiny</u> .....	16
<u>13. Plán práce školní družiny</u> .....	16
<u>13.1. Pravidelné akce školní družiny</u> .....	21

## 2. Charakteristika zařízení

Školní družina se ve své činnosti řídí platným zněním zákona č. 561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláškou č. 279/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 109/2011 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Výchovně vzdělávací práce a další činnosti ve školní družině probíhají podle rozvrhu činností a režimu, který schvaluje ředitel školy.

Školní družina organizuje pro žáky činnosti výchovné, vzdělávací, zájmové, odpočinkové, relaxační a přípravu na vyučování. Může se zabývat také nepravdělnou činnostmi, jakou je například organizování osvěty, vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů, nepravdělnou tematickou rekreační činností, vytváří podmínky pro spontánní činnosti žáků.

Ve školní družině se pro pravidelně docházející děti uskutečňují zájmové a odpočinkové aktivity a také příprava na vyučování formou didaktických her, soutěží, hádanek, námětů na vycházky a dalších praktických činností. Skladba zaměstnání je tvořena každoročně s ohledem na rozvrh jednotlivých ročníků a přizpůsobena mimoškolním zájmovým útvarům a ostatním zájmovým kroužkům

Nenásilnou a zábavnou formou pomáhá školní družina upevňovat vědomosti a dovednosti dětí, rozvíjet je a v návaznosti školní výuku získávat nové, např. v písničkách, žertovných říkadlech, zábavných soutěžích, závodech, hrách a při vycházkách. Při vybírání činností pro děti pamatujeme na jasnou a jednoduchou motivaci. Důležité je, aby děti vynikaly přesně v té činnosti, která vyhovuje jejich schopnostem, proto cíl činnosti musí být dosažitelný, ale i přiměřeně náročný.

Pro plnění ŠVP ve školní družině je rovněž důležitá vzájemná spolupráce vychovatelek jednotlivých oddělení s učiteli z kmenových tříd.

Na pracovišti se vychovatelky školní družiny snaží za podpory vedení školy o příznivé interpersonální vztahy a příjemné klima. Snaží se o dobrou spolupráci s rodiči a svou práci tak usilují v rámci svých možností o příznivé prostředí při výchově mimo vyučování a o spokojenost všech dětí.

Školní družina spolupracuje také s jinými organizacemi ve městě. Jedná se o místní Základní uměleckou školu Hostinné (ZUŠ), dům dětí a mládeže (DDM), městskou knihovnu a klub důchodců.

K pravidelné docházce do školní družiny jsou zařazeni žáci prvního stupně základní školy, nejčastěji žáci 1. – 3. ročníku, tedy ve věku 6 – 10 let.

Žáci jsou přijímáni na dobu jednoho školního roku, poté musí o zápis do družiny opět požádat. O vzdělávání dětí ve školní družině je tradičně velký zájem, a proto jsou pro umístění dětí ředitelem školy stanovena kritéria, která jsou přísně sledována a dodržována. Zařazení žáka do družiny navrhuje vedoucí vychovatelka, konečné rozhodnutí je v kompetenci ředitele školy.

Ke vzdělávání ve školní družině jsou také přijímáni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci se zdravotním postižením. Jednou týdně vychovatelky úzce spolupracují s logopedkou, přizpůsobují režim odpoledních činností provozu logopedické péče o děti s řečovými vadami.

Kapacita školní družiny je 120 žáků, proto lze otevřít 4 oddělení. Oddělení školní družiny se naplňují do počtu 25 dětí, nejvýše však do počtu 30 dětí v jednotlivých odděleních. Stabilně jsou v provozu 3 oddělení, čtvrté oddělení lze otevřít se souhlasem vedení školy za předpokladu, že požadavky zaměstnaných rodičů na umístění dětí přesáhnou počet 100 dětí. Ranní provoz mohou využívat žáci bezúplatně, i když nejsou umístěni do ŠD k pravidelnému odpolednímu vzdělávání.

Ve školní družině pracují čtyři vychovatelky, ředitel školy jmenuje vedoucí vychovatelku. Všechny vychovatelky jsou plně kvalifikované.

Všechna oddělení školní družiny se nachází v budově B základní školy. Při odpoledních činnostech družina využívá sál pohybové výchovy, při pobytu venku školní hřiště a zahradu, pořádá vycházky do okolí školy a do blízkého parku. Pobyt venku je přizpůsobený výuce a času odchodu žáků.

**Provozní doba školní družiny v době školního vyučování:**

**Pondělí – pátek:      6.15 – 7.50 hod.                      11.30 - 16.30 hod.**

Ranní provoz zajišťují vždy dvě oddělení, v odpoledním provozu pracují všechna čtyři oddělení do 15:00 hod., poté se děti mohou slučovat do jednoho oddělení.

V době prázdnin (mimo období hlavních prázdnin) nebo mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna za podmínky, že počet přihlášených žáků není nižší než 10 a zákonní zástupci těchto dětí jsou v tento den zaměstnáni.

### 3. Výchovné cíle ve školní družině

Školní družina nepracuje podle rámcového vzdělávacího plánu, přesto cíle vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy školského zákona, všeobecně pokračuje výchovně vzdělávací proces i mimo vyučování a navazuje na plán školy. Podmínkou plnění výchovných cílů školní družiny je vytvoření prostředí, které umožňuje dětem společnou činnost v době mimo vyučování v nestresujícím funkčním prostředí. Toto prostředí by mělo splňovat podmínky podnětnosti, navozovat kreativitu a odpovídající seberealizaci, vytvářet dobré sociální klima pro děti, umožňovat dostatek pohybu, nabízet podnětné aktivity a rozvíjet zájmy dětí. Důležitá je empatie vychovatelek, dobré vztahy mezi dětmi, rodiči a vychovatelkami, nejdůležitější je pak jejich funkční vzájemná interakce. Cíl činnosti musí být dosažitelný, ale i přiměřeně náročný. Má-li být tato činnost úspěšná, je nutné respektovat:

- Obecné pedagogické zásady:

zejména přiměřenost, názornost, vyzdvihování kladných rysů osobnosti, jednotné výchovné působení.

- Požadavky výchovy mimo vyučování:

dobrovolnost (ke které se váže nutnost cíleného a promyšleného motivování), aktivita (tj. zejména seberealizace, ale i participace na účasti náplně organizovaného zájmového útvaru), zajímavost a zájmovost, citlivost (vytváření a navozování kladných emocí), seberealizace, orientace na sociální kontakt.

Výchovné cíle školní družiny lze rozdělit na **obecné a konkrétní**.

#### Obecné cíle:

- cíl relaxační
- cíl regenerační
- cíl kompenzační
- cíl výchovně - vzdělávací
- cíl sociální

## **Konkrétní cíle:**

1. Probouzet v žákovi kladný přístup ke škole a vzdělání, naučit jej rozlišovat čas práce, čas odpočinku a relaxace.
  
2. Výrazně motivovat k nabízené zájmové činnosti a rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech, naučit vztahu k vlastnoručně vytvořenému výkresu, výrobku či naučené písni, využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací, naučit uvědomění si vlastní práce, zhodnotit vlastní práci, uvědomit si sebe, svůj čas na práci a odpočinek, své postoje, své chování.
  
3. Naučit žáka správným zásadám chování ke spolužákům a vrstevníkům
  - oslovování a zdravení, žádost o pomoc ve škole – práci, pomoc staršího mladšímu při činnostech,
  - samostatné řešení problému, vytvoření postoje k problému,
  - rozvíjet kamarádství, rozpoznání lidí ve třídě, ŠD,
  - vést ke komunikaci,
  - vést k toleranci ke spolužákům jiné kultury, bez předsudků o společenských vrstvách a majetku.
  
4. Naučit žáka správnému chování k pedagogům, ostatním občanům a dospělým
  - oslovování + zdravení
  - jednání s příchozími do školy zajištěním formou besed
  - rozpoznáním špatného člověka, předcházení a prevence před vlastním ohrožením
  - vést k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem
  - vytvářet potřebu pozitivních citů, citové vztahy k jiným lidem.
  
5. Vést žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravé prostředí ve společnosti a přírodě
  - chránit si své zdraví a být za ně zodpovědný
  - vysvětlovat neznámé či nepochopené pojmy
  - využít akcí preventivního programu proti šikaně.

## **3.1. Rozvoj kompetencí ve školní družině**

Rozvoj kompetencí ve školní družině znamená především posilování a kultivaci předmětových vědomostí znalostmi, dovednostmi, postoji a hodnotami, které budou moci využít nejen ve škole, ale především v běžném osobním životě, při studiu a později i ve své profesní kariéře. Právě tyto znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty se označují souhrnně jako klíčové kompetence a každý žák je může ve svém životě zužitkovat a uplatnit bez ohledu na to, co mu ve škole jde, o co se zajímá a co chce v budoucnu dělat.

Vychovatelky vychází při plánování své činnosti ze vzdělávacích cílů kmenových ročníků. Spolupracují s třídními učiteli a snaží se posilovat především ty kompetence, které jsou podle pokynů učitele potřeba u kolektivu i jednotlivce rozvíjet nejvíce.

Při všech těchto činnostech vychovatelky rozvíjejí další prvky, které prolínají celým pedagogickým působením: výchova sociálních dovedností (komunikace slovní i mimoslovní, společenské chování apod.), posilování prvků participace (podílu, účasti) na dění sociální skupiny, ovlivňování činností, přinášení podnětů k obohacení činnosti i přijímání podílu odpovědnosti. Důležitá je evaluace činnosti.

Činnost školní družiny je zaměřena na posilování těchto klíčových kompetencí žáků:

### **1. Kompetence k učení**

- vědomě eliminuje rušivé podněty a vytváří si optimální podmínky pro učení,
- vytváří si plán pro dosažení učebních cílů,
- vytváří si jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučil, a posléze je i používá,
- používá jednoduché textové zdroje (učebnice, dětské encyklopedie, další knihy a časopisy) pro učení,
- získané vědomosti dává do souvislostí,
- získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

### **2. Kompetence k řešení problémů**

- hledá různé varianty řešení problémů a vybírá mezi nimi,
- nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení,
- přijímá odpovědnost za výsledek řešení problému,
- rozpozná, jakých chyb by se mohl dopustit při řešení problému,
- započaté činnosti dokončuje.



### **3. Kompetence komunikativní**

- dešifruje význam piktogramů a sám je ve srozumitelné podobě tvoří,
- rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace, zejména reklamy,
- využívá ke komunikaci telefon (i mobilní),
- používá obvyklé české fráze, slovní obraty, vtipy a rozumí jim.

### **4. Kompetence sociální a personální**

- oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci,
- při práci ve skupině se podílí o pomůcky a materiál,
- přijme jednoduchou roli ve skupině (člen skupiny, časoměřič, kapitán družstva apod.),
- řídí a organizuje činnost ostatních dětí ve skupině,
- rozezná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, upozornit na tento problém dospělého.

### **5. Kompetence občanské a činnostní**

- v krizové situaci a situaci ohrožující zdraví a život postupuje podle pokynů kompetentních osob,
- aktivně se zapojuje do veřejně prospěšných prací a charitativních aktivit,
- vnímá krásy přírody a cíleně o ni pečuje,
- používá základní společenské normy chování (pozdravy, poděkování apod.),
- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit,
- odhaduje rizika svého jednání a chování (aktivit a nápadů).

### **6. Kompetence pracovní a trávení volného času**

- po celou dobu práce udržuje své pracovní místo v pořádku,
- vyhodnocuje výsledky své činnosti,
- nebojí se říci „ne“ (nevhodným nabídkám na využití volného času),
- plánuje a organizuje své pracovní a odpočinkové činnosti,
- vybírá zájmové činnosti dle vlastních dispozic,
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech,
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času.

## 4. Délka a časový plán vzdělávacího programu

Školní vzdělávací plán je tvořen na dobu jednoho cyklu v délce tří let. Vychází tak ze skladby dětí v oddělení (1. – 3. ročník). Vychovatelky dále pracují podle měsíčních plánů, které jsou podrobněji rozpracovány v týdenních plánech práce.

Měsíční a týdenní plán si tvoří každá vychovatelka sama pro činnost svého oddělení. Svobodně se tak rozhoduje pro různé formy práce a metody jednotlivých činností. Vychovatelky mohou také vzájemně spolupracovat a spojovat si oddělení k některým činnostem mimo školní družinu.

Měsíční a týdenní plány obsahově vycházejí z ŠVP školní družiny, naplňují obsah i cíle vzdělávání. Jednotlivá zaměstnání a jejich průběh je denně zaznamenávám do přehledu výchovně vzdělávací práce ve školní družině. Časový rozvrh činností je podrobně rozepsán v řádu školní družiny, který je přístupný v každém oddělení, na centrální nástěnce školní družiny a také na internetových stránkách školy.

Režim školní družiny			
čas	1.skupina	čas	2.skupina
	Výuka do 11.30		Výuka do 12.25
6.15-7.15	Příchod do školní družiny, převážně odpočinková činnost, klidové hry, stolní hry, hračky, činnost dle zájmů		
7.15-7.50	Převod žáků na budovu A, odchod žáků do tříd, dohled v šatnách		
11.30-12.30	Oběd, osobní hygiena, volná činnost		
12.30-13.00	Odpočinková činnost (besedy, četba, vyprávění, tematické rozhovory)	12.30-13.15	Oběd, hygiena, volná činnost
13.00-14.00	Řízená zájmová činnost – aktivity z oblasti estetických výchov (Vv, Hv, Dv) a rukodělných činností, tělovýchovně-sportovních a společensko-vědních činností	13.15- 14.00	Řízená zájmová činnost – aktivity z oblasti estetických výchov (Vv, Hv, Dv) a rukodělných činností, tělovýchovně-sportovních a společensko-vědních činností
14.00-15.30	Rekreační činnost, stolní hry, kvízy, soutěže, křížovky apod., možné vypracování domácích úkolů, osobní hygiena, svačina, úklid osobních věcí		
15.30-16.30	Postupný odchod dětí domů – kontrola v šatnách, postupné uspořádání herního prostoru ve třídě, úklid		

Jednou měsíčně je organizováno metodické sezení všech vychovatelek, na kterém lze dotvářet očekávané výstupy školního vzdělávacího programu. Cílem všech činností je vytvořit bezpečné, podnětné a přátelské prostředí pro správnou funkci školní družiny.

## 5. Formy vzdělávání

### Pravidelná činnost

- dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity

### Příležitostné akce

- besídky, exkurze, kino, výlety, sportovní akce, výtvarné soutěže, přespání v ŠD, přespávání mimo ŠD, charitativní akce, akce pořádané žakovským parlamentem

### Spontánní aktivity

- každodenní individuální činnosti a hry ve školní družině a při pobytu venku

## 5.1. Metody zájmového vzdělávání ve školní družině

Pravidelná činnost školní družiny je tvořena týdenní skladbou zaměstnání, která obsahuje stanovené formy práce, jež jsou plněny v rámci jednoho školního týdne. Zvolené zájmové činnosti jsou zapisovány do přehledu výchovně vzdělávací činnosti (TK), který vyplňuje vychovatelka v každém oddělení školní družiny pravidelně každý den.

Činnost	Popis činnosti
<b>Odpočinková</b>	klid po obědě, poslechové činnosti (četba, CD), individuální hry, aktivní odpočinek
<b>Esteticko-výchovná</b>	aktivní i receptivní formují vztah dětí k estetickým hodnotám, rozvíjejí kreativitu, podporují emociální složku osobnosti (např. výtvarné činnosti, hudba a poslech, divadlo, film, tanec)
<b>Rukodělná</b>	rozvíjí zejména manuální dovednosti (jemnou motoriku), seznamují a napomáhají osvojit různé pracovní postupy (práce s různými materiály, konstrukční práce, hry se stavebnicemi, vyšívání,...)
<b>Tělovýchova a sport</b>	přispívají k rozvoji fyzické zdatnosti, mají také důležitou roli při sebepoznávání dětí a při pěstování psychické odolnosti
<b>Společenskovědní zájmová</b>	rozšiřuje poznatky o společnosti, její historii i tradici (místopis, folklór, sběratelství)
<b>Přírodovědná zájmová</b>	seznamuje se základy přírodních věd, pěstování citu k přírodnímu prostředí a položení základů k jeho ochraně (poznávání přírody, práce pěstitelské, ekologické aktivity)
<b>Příprava na vyučování</b>	činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky ze školního vyučování

Obsah výchovně vzdělávací činnosti školní družiny je založen na činnostech vyplývajících především ze zájmů dětí. Má-li být tato činnosti úspěšná, je nutné respektovat. Základním

prostředkem činnosti školní družiny je hra, založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje klidné emoce.

## 6. Obsah vzdělávání

- je inspirován kapitolou RVP pro 1.st. „Člověk a jeho svět“, je tvořen dle podmínek školy

Tematický okruh	Obsah
<b>Místo, kde žijeme</b>	domov: okruhy rodiny a jejich členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, výroba dáreků pro členy rodiny, spolupráce s rodinou, Den matek
	škola: vstup do školy, bezpečná cesta do školy, okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole
	město, kde žijeme: důležitá místa, MĚÚ, obchody, pošta, lékař, knihovna, hasiči, vánoční + jarní besídky
	naše vlast: besedy o stát. svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví – národ, historie – Staré pověsti české, Praha – hl. město, význam. místa v ČR
<b>Lidé kolem nás</b>	soužití lidí – v rodině, v kolektivu ŠD, v zaměstnání, na ulici
	soužití jedinců s postižením a jejich integrace mezi jedince bez postižení
	chování mezi lidmi – pravidla slušného chování (umí pozdravit starší, chování se správně i ke spolužákům (principy demokracie), řekni svůj názor, mám problém – vyslyš mě
	vlastnictví – soukromé (neber, co není tvé), veřejné (máme společné hračky, nerozbiřej nebo se přiznej, společně budeme uklízet)
	právo a spravedlnost – zákl. lidská práva a práva dětí „Vím, co smím.“
<b>Lidé a čas</b>	správný režim dne při docházce do školy, správně využít volný čas při sportu, pohybu, návštěva kulturních památek, rozdělení ročních období do zájmových aktivit (sběr přírodnin, pouštění draka podzim, sáňkování, sněhulák - zima, jarní hry, Velikonoce – jaro, letní aktivity, výlet, sběr bylin)
<b>Rozmanitost přírody</b>	tematické vycházky do okolí školy
	práce s přírodním materiálem
	výchova k ekologii, beseda o třídění odpadů
	poučné besedy o přírodě
<b>Člověk a jeho zdraví</b>	v návaznosti na učivo rozvíjet zkušenosti s ošetřením nemocného, naučit se používat potřebná telefonní čísla, učit se, jak zavolat o pomoc, četba z knihy „Já to zvládnou“ a „Příběhy z měsíční houpačky“, podíl na preventivním protidrogovém programu školy a prevenci šikany
<b>Multikulturní výchova</b>	současný svět nám přináší stále větší možnosti soužití s jinými národy, národnostními menšinami i etniky, je tedy potřeba učit děti soužití s těmito minoritními skupinami, naučit se porozumět a přijímat jejich odlišnou kulturu

## **7. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami**

Ve školní družině jsou integrováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se především o žáky s poruchami učení a chování. V tomto trendu zařazování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami budeme i nadále pokračovat v souladu s vyhláškou č. 27/2016 sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Zvláštní pozornost věnujeme také dětem sociálně a kulturně znevýhodněným a zařazeným cizincům.

Vychovatelky se snaží při své činnosti s těmito dětmi aplikovat individuální metody práce. Při naplněnosti 30 dětí a smíšených ročníků v jednotlivých odděleních školní družiny je však uplatňování individuálního přístupu poměrně složité, aplikuje se převážně v době odchodu většího počtu dětí z oddělení, zejména v době relaxačních činností a přípravy na vyučování. Snížení počtu dětí v oddělení by bylo velmi efektivní.

## **8. Podmínky pro přijetí žáků do školní družiny**

Informace o organizaci práce školní družiny, o režimu, o přijímání a odhlašování žáků a o průběhu vzdělávání žáků ve školní družině obsahuje vnitřní řád školní družiny, do něhož je možné nahlédnout ve všech odděleních, na centrální nástěnce školní družiny a všem je zpřístupněn také na webových stránkách školy. Vnitřní řád školní družiny navazuje na školní řád a na režim školy.

## **9. Personální podmínky**

Ve školní družině pracují 4 vychovatelky, tři na plný úvazek a jedna na úvazek částečný, všechny vychovatelky jsou pro práci ve školní družině plně kvalifikované v oblasti pedagogických věd a oboru vychovatelství.

Všechny vychovatelky se průběžně vzdělávají jak v rámci samostudia, tak absolvováním různých kurzů. Samostudium se uskutečňuje formou čtení odborných knih o dané problematice, sledováním odborných časopisů o předškolní, školní i mimoškolní výchově (např. „Informatorium 3–8, Učitelské noviny, Rodina a škola, Integrace a inkluze...“). Dále se zúčastňují kurzů v rámci DVPP, pořádaných základní školou i jinými organizacemi.

Žáci se stravují mimo budovu školy ve školní jídelně místního gymnázia, přechod do školní jídelny zabezpečují společně s vychovatelkami také učitelé. Úklid družiny zajišťuje uklízečka školní budovy B, o zahradu a opravy se stará domovnice z budovy B.

## **10. Ekonomické a materiální podmínky**

Zřizovatelem základní školy a školní družiny je Město Hostinné, které přispívá na její činnost ze svého rozpočtu. Poplatek za školní družinu je určen směrnicí ředitele školy a jeho výše je uvedena ve vnitřním řádu školní družiny. Platba je vybírána každý měsíc do určeného data a poté je předána ekonomce školy.

### **Vnitřní podmínky**

Všechna oddělení školní družiny jsou vybavena novými stolečky, židlemi a skříněmi. Židle mají dvojí velikost, aby odpovídaly fyziologickým potřebám dětí. V každém oddělení je umístěna televize, DVD a rádio s CD přehrávačem, ke své činnosti používá družina vlastní kopírku a mobilní telefon. K dispozici je také klavír pro hudební produkci.

V družině je dostatečné množství herních a didaktických pomůcek, stavebnic a hraček. Rozbité a morálně zastaralé pomůcky jsou průběžně doplňovány za nové a trendům odpovídající, rovněž tak sportovní potřeby pro využití volného času na školní zahradě.

K relaxaci dětí slouží v každém oddělení koberec, k hygieně je instalováno umyvadlo a osvětlení místnosti je zabezpečeno podle hygienické normy.

Vychovatelky mají k dispozici finanční prostředky k doplnění spotřebního materiálu na výtvarnou výchovu a rukodělné činnosti, takže tyto potřeby jsou zabezpečeny.

Dětem jsou v rámci výchovně vzdělávací činnosti nabízeny časopisy Mateřídouška a Můj vláček, které školní družina odebírá pravidelně každý měsíc, další časopisy mohou vychovatelky dokupovat dle uvážení a zájmu dětí.

### **Vnější vybavení**

K činnosti školní družiny je možné využívat školní hřiště. Na školním hřišti jsou umístěny certifikované herní prvky - průlezkový tunel, skluzavky, houpačky, stěna na lezení a pískoviště. K odpočinku jsou nainstalovány lavičky a zastřešené stoly s lavicemi.

Žáci mají k dispozici mobilní fotbalové hrací branky, míče a různé hrací potřeby, určené k rekreační činnosti a různým pohybovým aktivitám. K odpočinku na trávě žáci na zahradě používají deky, karimatky a pěnové desky. V případě potřeby je možné použít i slunečníky. Všechny pomůcky se vždy uklízí do určených prostor, aby nebyly vystaveny znečištění.

## 11. HYGIENA A BOZP VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Na počátku školního roku jsou žáci poučeni a obeznámeni s BOZP školní družiny, s vnitřním řádem školní družiny, o společenských normách v ZŠ, ŠD, ŠJ, na zahradě, při společných vycházkách a akcích. BOZP ŠD navazuje na BOZP základní školy, který je součástí školního řádu.

Proškolení provede každá vychovatelka ve svém oddělení a žáci svým podpisem potvrdí poučení a srozumitelnost výkladu. O poučení je veden záznam v „Přehledu výchovně vzdělávací práce“ (třídní kniha). V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci a bezpečnosti.

- Ve školní družině jsou dodržovány bezpečností a hygienické podmínky, úrazy jsou včas hlášeny a zapisovány do knihy úrazů.
- Každé oddělení ŠD má vymezeny své prostory – třídu.
- Lékárna pro první pomoc je umístěna ve sborovně vychovatelek ŠD, telefonní čísla rodičů jsou volně přístupná u vychovatelek.
- Podlahovou krytinou na odpočinek žáků je koberec, ostatní plocha je pokryta PVC.
- Prostor ŠD je vybaven umyvadlem a má odpovídajícím zářivkové osvětlení.
- Koberec je pravidelně vysáván a PVC myté mokrou cestou, místnost je větrána okny.
- Vychovatelka dbá na stravovací návyky a konzumaci jídla při obědech v jídelně. -  
Pití na odpolední ŠD si žáci přinášejí sami, je dodržován pitný režim.

Práce vychovatelek není jednoduchá, protože žáci se v odpoledních hodinách po vyučování projevují ve svém chování často jinak, než v době výuky. Každá vychovatelka často musí řešit problémy s chováním žáků, zejména s narůstajícími projevy agresivity a průvodními znaky šikany. Při práci vychovatelek je v rámci prevence sociálně patologických jevů využíván „Preventivní program“ základní školy.

## 12. Vnitřní řád školní družiny (VŘŠD)

Vnitřní řád školní družiny navazuje na školní řád základní školy. Obsahuje informace o organizaci školní družiny, režimu a průběhu vzdělávání žáků v ŠD, přijímání a odhlašování žáků, BOZP apod. Do VŘŠD je možné nahlédnout ve všech odděleních školní družiny, na centrální nástěnce školní družiny a všem je zpřístupněn také na webových stránkách školy.

Vnitřní řád školní družiny – viz. Příloha č. 1 k ŠVP ŠD.

## 13. Plán práce školní družiny

Plán práce školní družiny volně navazuje na plán školy a vychází z jeho cílů. Posiluje rozvoj klíčových kompetencí u dětí mladšího školního věku. Bude realizován pro žáky všech oddělení ve věku 6 – 10 let.

Plán je rozvržen do čtyř bloků podle ročních období : **podzim, zima, jaro, léto**



## 1. blok – PODZIM - září, říjen, listopad

Podzim máme ve družině velmi rádi, neboť měnící se příroda nám poskytuje mnoho estetických zážitků. Pestrost barev, které podzim přináší, je nevyčerpatelná a umožňuje velký rozvoj fantazie a výtvarné tvořivosti.

<u>Téma měsíce:</u>	Září	<b>Místo, kde žijeme se svými kamarády</b>
	Říjen	<b>Fouká vítr ze strnišť</b>
	Listopad	<b>Z pohádky do pohádky</b>

Zájmové činnosti:

<b>1. blok PODZIM</b> - září, říjen, listopad	<b>Činnost</b>	<b>Popis činnosti</b>
	<b>Odpočinková</b>	odpočinek na koberci – četba pohádek, knih, poslech audiokazet, CD, DVD
		volné kreslení
		stolní, společenské a tvořivé hry
	<b>Rukodělná</b>	využití přírodního materiálu a jeho sběr – kaštiny, listy, šípky, kukuřice, jeřabiny
		výzdoba prostředí ŠD k podzimnímu období
	<b>Tělovýchovná a sportovní</b>	sportovní a tělovýchovné hry na hřišti a zahradě ŠD – míčové a pohybové hry,
		Pohybové hry v parku
	<b>Přírodovědná</b>	změny v přírodě – vycházky zaměřené na pozorování přírody
		péče o zdraví
		ekologie – třídění odpadu
		poznávání druhů ovoce a zeleniny : zrakem, hmatem, čichem a chutí
		správné chování v přírodě
	<b>Esteticko – výchovná</b>	seznámení s kamarády a chování v kolektivu, oslovování křestními jmény, omezení vulgárních výrazů, vytvoření režimu v družině, převlékání můj domov, moje škola, moje město
		výtvarné vyjádření zadaného tématu
		dramatizace zážitků a pohádek
		poslech hudby a zpěv
		pravidelná návštěva knihovny
		úcta k majetku a vybavení školy
<b>Příprava na vyučování</b>	dle přání rodičů zpracovávat domácí úkoly, procvičování	
	samostatná práce	
	opakování učiva – didaktické hry, pexeso, kvarteta	
	spolupráce s třídními učitelkami	
	správné držení tužky	
	hlasitá četba	

## 2. blok – ZIMA - prosinec, leden, únor

Zima je pro nás obdobím větší fyzické zátěže. Na zahradě i v okolí školy je dostatek sněhu, což můžeme využít k zimním hrám a sportům, zároveň však ke konci zimního období přichází únava a vyčerpanost. Zimní období ale pochopitelně zkrášluje příchod Vánoc. Je to doba plná očekávání a tajemství a doba vánočních tradic.

<u>Téma měsíce:</u>	Prosinec	<b>Vánoce, Vánoce přicházejí</b>
	Leden	<b>Zimní hrátky</b>
	Únor	<b>Masopust</b>

Zájmové činnosti:

<b>2. blok ZIMA</b> - prosinec, leden, únor	<b>Činnost</b>	<b>Popis činnosti</b>
	<b>Odpočinková</b>	četba na pokračování – koberec
		poslech
		občas pohádka na videu, film
		vyprávění zážitků na zvolené téma
		stolní hry
		práce s dětskými časopisy
	<b>Rukodělná</b>	vyrábění dárků pro rodiče, klub důchodců, k zápisu do 1. tříd
		výroba vánočních ozdob – práce s různým materiálem – papír, textil
		masky na karneval
		montáž – demontáž stavebnic
	<b>Tělovýchovná a sportovní</b>	zimní hry v přírodě – sáňkování, bobování, bruslení
		Pohybové hry v parku
		Tělovýchovné aktivity v tělocvičně gymnázia, městské hale, míčové hry – vybíjená, na jelena... po domluvě
	<b>Přírodovědná</b>	vycházka do přírody – praktické poznávání vody v různých skupenstvích
		pozorování života zvířat a ptáků – pomoc při krmení, pozorování stop, krmítko ve ŠD, doma
		sledování pohybu Slunce, Měsíce
		péče o pokojové květiny
	<b>Esteticko – výchovná</b>	hygienické návyky – prohlubování
		chování na kulturních akcích
		pravidelná návštěva knihovny
		vánoční koledy – zpěv, tradice
		příprava vánoční besídky do klubu důchodců
kombinované techniky na náměty zimní přírody, Vánoce		
<b>Příprava na vyučování</b>	didaktické hry, kvízy, tajenky	
	vypracovávání domácích úloh, opakování učiva	
	pomoc slabším žákům	

### **3. blok – JARO - březen, duben, květen**

Jaro vítáme v naší družině s úsměvem. Rychlý úbytek sněhu nám při vycházkách brzy ukáže první jarní kytičky – sněženky a bledule. Také začnou vykukovat fialky. Jarní slunce vše brzy vysuší a my na vycházkách vidíme jarní koťátka a další mlád'átka. Všude je slyšet zpěv ptáků.

Téma měsíce: Březen  
Duben  
Květen

**Jaro přichází k nám**  
**Máme rádi zvířata**  
**Kdo si hraje, nezlobí**

Zájmové činnosti:

3. blok <b>JARO</b> - březen, duben, květen	Činnost	Popis činnosti
	<b>Odpočinková</b>	odpočinek na koberci
		hádky, omalovánky, zábavné kreslení
		vyprávění zážitků
		hraní pohádek
		stolní hry
	<b>Rukodělná</b>	četba na pokračování
		přesazování pokojových květin, poznávání
		práce s různým materiálem – papír, stužka, textil – Velikonoce
		zasít velikonoční osení
		dárek – Den matek
	<b>Tělovýchovná a sportovní</b>	malování, kreslení, koláž, tiskání – jarní motiv
		závodivé hry, slalomový běh, překonávání překážek – hřiště
		míčové hry
		drobné hry – hřiště, tělocvična
	<b>Přírodovědná</b>	skákání přes švihadlo
		vycházky – jarní květiny
		vývoj rostlin od semene
		pozorování přiletu ptáků
		sběr léčivých bylin
<b>Esteticko – výchovná</b>	pozorování práce na zahrádce	
	zvířata a jejich mlád'ata – pozorování	
	kreslení a malování zvířat a jejich mlád'at	
	zpěv písní známých autorů (Svěrák, Uhlíř)	
	chování v kulturních zařízeních	
<b>Příprava na vyučování</b>	chování – význam zdravení	
	dětské popěvky, koledy, melodizace říkadel, nácvik písní	
	opakování učiva	

#### **4. blok – LÉTO - červen**

Na příchod léta se těší určitě všichni, děti i dospělí. Svlékneme svetry a můžeme běhat jen v tričku a krátkých kalhotách. Těšíme se na pískoviště, abychom mohly tvořit různé stavby a také předvádět svoji zručnost na průlezkách. Víme, že budou brzy prázdniny pojedeme s rodiči na dovolenou.

Téma měsíce:

Červen

**Když slunce hřeje**

Zájmové činnosti:

4. blok <b>LÉTO</b> - červen	Činnost	Popis činnosti
	<b>Odpočinková</b>	venkovní pobyt – odpočinek na lavičkách, u stolečků
		karetní hry
		zábavné kreslení
		hry s hrami
		společenské hry
	<b>Rukodělná</b>	práce s textilem
		práce s papírem – skládanky
	<b>Tělovýchovná a sportovní</b>	sportovní hry
		pohybové hry
hry v terénu (schovávaná, ...)		
sportovní utkání družstev		
<b>Přírodovědná</b>	vycházky – sběr léčivých bylin	
	poznávání květin	
	jevy v přírodě - určování světových stran, přírodní zvláštnosti	
<b>Esteticko – výchovná</b>	hudební hry (Lovci zvuků, Na muzikanty, ...)	
	výtvarná práce – přírodní struktura (otiskování, otlačování)	
	prázdniny – možnost nebezpečí při hře – upozornění	
	ochrana před slunečním zářením	
<b>Příprava na vyučování</b>	početní a jazykové hádanky, rébusy, křížovky	
	veselé jazykolamy	
	čtení – tiché x hlasité	

## **13.1. Pravidelné akce školní družiny**

### 1. Klub důchodců

Mezi pravidelné akce patří také kulturní vystoupení v místním Klubu důchodců. Oddělení školní družiny pořádá kulturní vystoupení při příležitosti vánoční a velikonoční besídky důchodců. Žáci pod vedením vychovatelek vyrábějí ke každé této příležitosti důchodcům drobné dárky a upomínky.

### 2. Městská knihovna

Pravidelně každý čtvrtek navštěvují jednotlivá oddělení školní družiny místní knihovnu. Zde je žákům nejprve čtená kniha a poté se žáci věnují knižním výpůjčkám. Žáci tak jsou vedeni v rámci výchovně vzdělávacího procesu ke kladnému vztahu ke knihám a literatuře.

### 3. Vánoční dárek

Výroba dárku pro rodiče a příbuzné, kamarády apod.

### 4. Dárky k zápisu do 1. ročníku

Žáci z družiny tradičně vyrábí dárky pro budoucí prvňáčky u příležitosti zápisu dětí do 1. ročníku základní školy.

### 5. Velikonoční dárek

Dárek pro připomínku velikonoční tradice.

### 6. Pohybově sportovní odpoledne

Pravidelná soutěžní akce pro oživení běžné zájmové činnosti ve školní družině.

Vychovatelky mohou připravit netradiční soutěže nebo sportovní olympiádu.